

Ulm,

USA ALA EESTLASTE KESKESINDUS
ESTONIAN CENTRAL COMMITTEE IN
US ZONE

Geislingen an der Steige, 04.08.50.

Nr.

V.a.

nr. H. Rajamaa.

Kinnitan Teie 26.07. dateeritud kirja kättesaamist.
Ka õpikud saabusid.

Teid huvitab eestlaste kultuuriromavalitsuse (Lääne-Saksamaal) küsimus. Näib esialgsete teadete järgi, et see võib teostuda juba käesoleval aastal. Saadan siinjuures Teile tutvumiseks mõningaid materjale, mis K.-e taotlemiseega seoses.

Andmete kogumine eestlaste arvu kohta üldiselt, samuti õpilaste ja õpetajate arvu ja asukoha kohta jätkub pidevalt.

Esialgsele esildisele vastas Württemberg-Badeni Haridusministeerium pooldavalt - palub saata "Zahl der estnischen Kinder, die im Bereich des Landes Württ.-Baden eingeschult werden sollen und wieviele auf die einzelnen Schularten (Volksschule, Oberschule, Berufsschule entfallen!"

Suur-Hesseni minist. vastus on esialgu eitav. Kiri lõpeb siiski lausega: "Bei Besserung der Wirtschaftslage will ich gern darauf eingehen!" Liiduvalitsuse suhtumine küsimusse on heatahtlik. Augustikuu jooksul esitame K-e projekti, mille kavand (esialgne) siinjuures, välja arvatud K-e eelarve. Ehk leiame midagi juurde lisada, parandada! Oleme tänulikud iga näpunäite eest.

Hr. Ulk'ile andsin tervised edasi. Ta on siinses laagris.

Isiklikult ootan väljarännu võimalust Ameerikasse, kuid kõik venib, sest kuulun ju sõjameeste gruppi. Kui lootused ei täitu, siis pöördun kord enam konkreetse ettepanekuga Teie poole Rootsi pääsemise võimaluse leidmiseks.

Tervitades

Haridusosakonna juhataja.

P.S. Juurdelisatud kiri 16.06. on saadetud
Liiduvalitsusele Bonnias.

Baieri, S-Hesseni ja Württemberg-Badeni valitsusele
ja briti tsooni Eestlaste Esindusele vastavate
tsoonivalitsustele esitamiseks.

Lisa 1

An das Kultusministerium
von Gross-Hessen,
W i e s b a d e n.

Sehr verehrte Herren!

Indem wir uns auf die mündlichen Vorstellungen des Herrn Minister Karl Selter bei dem Herrn Staatssekretär Dr. Wende beziehen und uns auf die grosszügige, in der estnischen Konstitution verankerte Kulturautonomie der deutschen völkischen Minderheit in der Republik Estland als auf ein Beispiel berufen, bitten wir die Regierung der Deutschen Bundesrepublik und die Regierungen der Deutschen Länder:

1. Den estnischen Kindern in Deutschland die Erziehung und Bildung in ihrer Muttersprache sicher zu stellen und zu diesem Zweck estnische Kindergärten und estnische Volksschulen (Grundschulen) ab 1. August 1950 zu errichten und diesen Schulen die nötigen Mittel zur Verfügung zu stellen.
2. Den estnischen Kindern die Bildung in den Mittelschulen und Gymnasien (Oberschulen) in ihrer Muttersprache zu sichern und zu diesem Zweck solche Schulen ab 1. August 1950 ins Leben zu rufen und zu unterhalten. Sollte aber die geringe Zahl der Schüler die Errichtung dieser Schulen in einem Bezirk nicht gerechtfertigen und auch keine andere Organisation einer estnischen Oberschule nicht möglich sein, dann - in den deutschen Oberschulen, wo die estnischen Kinder lernen, für sie die **estnische Sprache, Geschichte und Heimatkunde** (in der estnischen Sprache) als obligatorische Lehrstoffe einzuführen.
3. Für die unter p.p. 1. u. 2. erwähnten Schulen, bzw. Lehrstoffe estnische Lehrkräfte anzustellen und ihnen die Gehälter, Zulagen, Pensionen usw. auf der gleichen Grundlage mit den deutschen Lehrern zu sichern. Es soll der estnischen Kulturverwaltung frei bleiben die nötigen estnischen Lehrer auch unter den im Auslande lebenden Esten zu wählen.

4. Den estnischen Kindern, die eine Gewerbe- oder Fachschule besuchen wollen, aber dazu keine Mittel haben, die Stipendien zu gewähren.
5. Um Ihre Zustimmung zur Gründung aus den estnischen Flüchtlingen in Deutschland einer estnischen Kulturverwaltung mit Vertretung in den deutschen Ländern, deren Aufgaben und Rechte denjenigen der ehemaligen deutschen Kulturverwaltung in Estland entsprechen sollen. Gleichfalls bitten wir Sie, während der ersten 10 Jahre der Unterhaltung dieser Kulturverwaltung und ihrer Vertretung mit einer jährlichen Subvention unterstützen.
6. Den Esten, die an den Hochschulen lernen, die gleiche Hilfe und die gleichen Begünstigungen zukommen zu lassen, welche die deutschen Studierenden geniessen.
7. Den Esten die volle Freiheit auf den Gebieten ihrer völkischen und kulturellen Tätigkeit, insbesondere das Recht zur Gründung von Vereinen, Stiftungen usw. zu gewähren.

Sollte die Deutsche Bundesregierung oder die Länderregierung an irgendwelche andere Volksgruppe andere, in dieser Schrift nicht erwähnte Rechte gewähren, bitten wir Sie, diese Meistbegünstigungen auch der estnischen Volksgruppe zukommen zu lassen.

Bis zu den Wahlen der ersten Kulturverwaltung soll eine vorläufige Kulturverwaltung und deren Vertretungen gewählt werden. Diese sollen die unter p. 5 erwähnten Pflichten und Rechte und persönliche Vorrechte haben. Zur Aufgabe dieser vorläufigen Organe soll auch die Ausarbeitung der Statuten der Estnischen Kulturautonomie, deren Vorlegung der Deutschen Bundesregierung und den Deutschen Länderregierungen, sowie die Durchführung der Wahlen für die erste Kulturverwaltung sein. Die den Esten mit den p.p. 1., 2., 3. und 4. eingeräumte Rechte zur Erziehung und Bildung sollen auch den aus Estland nach Deutschland umgesiedelten ehem. estnischen Staatsbürger deutscher Nationalität gehören, insofern sie es wollen und sich bei der estnischen Kulturverwaltung für diesen Zweck melden.

Wir wünschen uns das Recht vorzubehalten, Ihnen zur Entwicklung der in dieser Schrift dargelegten Gedanken weitere Vorschläge zu machen. Darum bitten wir Sie, unseren Vertretern die Möglichkeit zu geben,

4

- 3 -

bei der Beratung dieser Fragen teilzunehmen. Als unsere Vertreter bitten wir Sie, Herren Probst Aleksander Abel, Dr. Leo Kaus, Johan Madise und Herman Stockeby, die unter dem Vorsitz des Herrn Minister Karl Selter arbeiten, zu betrachten. Dieser Vertretung soll die Möglichkeit bleiben, andere Mitglieder zuzuziehen sowie ausscheidende Mitglieder zuersetzen.

Unsere vorläufige Postadresse: Herr Johan Madise, Schweinfurt, Resettlement Center, Panzer-Kaserne, Block V, Tel. 2155, Aparat 32.

Ihrer baldigen Antwort entgegensehend verbleiben wir

Hochachtungsvoll

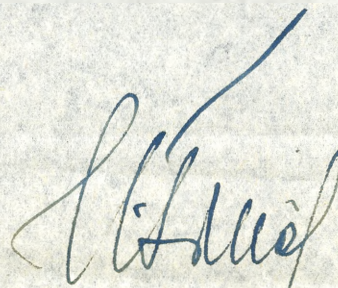
Für die Vertretung der estnischen
Flüchtlinge in der Deutschen Bundesrepublik.

Geislingen/Steige,
den 16. Juni 1950.

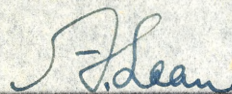
Joh. Holberg

Rechtsanwalt, Vorsitzender
des Estnischen Zentralkomitees
für Deutschland

H. Treial

Rechtsanwalt, Vorsitzender
des Estnischen Zentral-
komitees für Württemberg-
Baden, Bayern und Gross-
Hessen.

A. Laan

Schulrat, Leiter der Volksbildungs-
abteilung beim Estnischen Zentralkomitees.

A Eestlaste Kultuuroromavalitsuse struktuur.

=====

Eestlaste Kultuuroromavalitsus Lääne-Saksamaal on asutatud eestlaste kui vähemusrahvuse rahvuskultuuriliste, hariduslike ja usu- ning sotsiaalalaliste ürituste organiseerimiseks, valitsemiseks ja järelvalve teostamiseks Lääne-Saksamaa Liiduvabariigi poolt kehtestatud Eestlaste Kultuuroromavalitsuse Seaduse või määruse raames.

Nende eesmärkide taotlemiseks korraldab Eestlaste Kultuuroromavalitsus kursusi, asutab raamatukogusid, organiseerib emakeelseid avalikke ja eraõppeasutisi, hooldus- ja kasvatusasutisi, noorsoo- ja spordiorganisatsioone, seltse, ühinguid, fonde ja muid üritusi.

Kuuluvus Eestlaste Kultuuroromavalitsusse määratakse kindlaks rahvusnimekirjaga, kuhu registreeritakse kõik Eesti Vabariigi kodanikud, kusjuures registreeritud liikmete lapsed loetakse automaatselt kuuluvaks vanemate järgi.

Kultuuroromavalitsuse organeiks on kultuurnõukogu ja kultuurivalitsus.

Ülesaksamaaline Eestlaste Esindus või selle õigusjärglane nimetab esimese kultuurivalitsuse ajutise 5-liikmelise koosseisu.

Esimene Kultuuroromavalitsuse juhatus tegutseb ka kultuurnõukogu ülesannetes kuni kultuurnõukogu valimise teostamiseni.

Kultuurnõukogu koosneb 20-30 liikmest, kes valitakse 3 aastaks Kultuuroromavalitsuses registreeritud hääleõiguslike liikmete poolt.

Kultuurnõukogu võib ellu kutsuda kultuurhoolekogusid paiksete küsimuste lahendamiseks ja korraldamiseks.

Kultuurnõukogu on oma võimkonna piires Kultuuroromavalitsuse määravaks organiks. Täidesaatvaks organiks on kultuurivalitsus, kes koosneb vähemalt viiest kultuurnõukogu poolt valitud liikmest.

Kultuurhoolekogu koosneb ta tegevuspiirkonnas valitud kultuurnõukogu liikmeist.

Kultuuroromavalitsuse majanduslikuks aluseks on: a) õppe- ja kasvatus-, hooldus- ning teiste Kultuuroromavalitsuses ettenähtud asutuste ülalpidamiseks riigi poolt kantavad kohustused ja b) toetussummad.

Eestlaste Kultuuroromavalitsuse koosseis Lääne-Saksamaal.

- A Kultuuroromavalitsuse keskne juhatus asub Lääne-Saksamaa Liiduvabariigi valitsuse asukohas ja koosneb viiest liikmest:
1. Juhataja-direktor
 2. Juhataja abi
 3. Kooliosakonna juhataja
 4. Usu- ja sotsiaalosakonna juhataja
 5. Kultuurosakonna juhataja
 6. Koolinõunik-instruktor
- Kultuuroromavalitsuse keskse juhatusse kantselei:
7. Kantselei juhataja
 - 8-10. 3 ametnikku
 - 11-12. 2 masinakirjutajat
 13. Käskjalg
 14. Koristaja
- B Kultuurhoolekogu.
- I asukohaga Münchenis
15. Juhataja
 16. Ametnik
 17. Masinakirjutaja
 18. Koristaja
- II asukohaga Stuttgartis
19. Juhataja
 20. Ametnik
 21. Masinakirjutaja
 22. Koristaja
- III asukohaga Bonnis Kultuuroromavalitsuse juhatusse juures
23. Ametnik
 24. Masinakirjutaja
- IV asukohaga Hannoveris
25. Juhataja
 26. Ametnik
 27. Masinakirjutaja
 28. Koristaja
- C Kirik
29. Pastor Württ.-Badenis
 30. " Baleris
 31. " Rheini piirkonnas
 32. " Hannoveris
- D Kasvatus- ja õppeasutised
- 33-42. Lasteaednikke 10 üle L.-Saksamaa
 - 43-58. Algkooliõpetajaid 16 "
 - 59-78. Gümnaasiumi õpetajaid 20 "
 - 79-80. Gümnaasiumi asjaajajaid 2 "
 - 81-86. Koolide koristajaid 6 "
 - 87-92. Internaadi keetjaid 6 "
 - 93-98. Internaadi koristajaid 6 "
 - 99-102 Eesti õpetajaid saksa koolide juures 4.